

tonák meg elvittek engem. A nagy udvarban volt vagy száz fogoly, nők, gyermekek, néhány öregember. Csak forogtam egyre a középső virágágy körül, nem értettem, mi történik velem. Kábult voltam. Dél tájban az ebédelőben enni is adtak. Két-három ipse ki is kérdezett. Azt hiszem, ismertem is őket, de azért nem feleltem nekik: azt sem tudtam, hol vagyok.

Estefelé megint vagy tíz új foglyot tuszoltak az udvarba. Megismertem Garcíát, a péket. Ő szólított meg először:

— Disznó szerencséd van! Már azt hittem, nem is látalak élve.

— Halálra ítélték — feleltem, — aztán mégis mást gondoltak.

— Engem meg két órákor fogtak el.

— Miért?

Garcia sose politizált.

— Nem tudom — mondta. — Mindenkit elfognak, aki nem úgy

gondolkodik, mint ők. — Majd egyszerre halkabban beszélt:

— Ramon Grist is elfogták.

Hirtelen reszketni kezdtem.

— Mikor?

— Ma reggel. Ott hagyta a rokonait, mivel összeszólalkozott velük. Lettek volna elegen, akik elbújtatták volna, de hát ő már nem akart senki terhére lenni. Azt mondta: „Elbújnék Ibbietánál, de mivel őt már elfogták, hát elbújok a temetőben.“

— A temetőben?

— Igen, ott. Ezek persze ott jártak már reggel, ez előrelátható volt. Meg is találták a sírásó kunyhójában. Gris rájuk lőtt, azok meg leterítették.

— A temetőben?

Egyszerre minden forogni kezdett s én hogyan-hogysem a földre pottyantam: úgy kellett nevetnem, de úgy, hogy a szemem is csupa könny lett.

Fordította Gyergyai Albert

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság megalakulása nem azt jelenti, hogy az egész magyar szellemi élet mereven kelet felé fordul. Semmi okunk nincs megtagadni azt a műveltségünket, mely a múltban nyugati, de tiszta forrásokból táplálkozott. A jövőben is fel fogjuk keresni azokat a forrásokat, a világ minden táján, amelyekben az emberi szellem magasabbrendűsége jelentkezik. Nem merevségről van szó, hanem ellenkezőleg: a merevség megtöréséről; mert hiszen eddig csak egy irányba néztünk. Most végre Kelet felé is nézhetünk. Egy olyan népközösség kapui nyílnak meg előttünk, amely a mi fajtánk bölcsőjét rejtegeti. A Szovjetunió népei között ott vannak azok, akikkel a lelkünk legmélyén közös nyelvet beszélünk, nemcsak az őstörténet közös nyelvét, hanem azét a rokonságét, amelynek nyomait az idő mindmáig nem tudta kimosni csontjaink szerkezetéből vagy gondolkodásunk alapformáiból.

Zilahy Lajos elnöki beszédéből a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság alakuló közgyűlésén